

Kázání: 177. Jak docela neztuhnout

Kázání

Jak docela neztuhnout

čtení: Matouš 11, 16 - 19 a 25 - 30

16 Čemu připodobním toto pokolení? Je jako děti, které sedí na tržišti a pokřikují na své druhy:
17 „Hráli jsme vám, a vy jste netancovali; naříkali jsme, a vy jste nelomili rukama.“

18 Přišel Jan, nejedl a nepil – a říkají: „Je posedlý.“

19 Přišel Syn člověka, jí a pije – a říkají: „Hle, milovník hodů a pitek, přítel celníků a hříšníků!“ Ale moudrost je ospravedlněna svými skutky.“

25 V ten čas řekl Ježíš: „Velebím tě, Otče, Pane nebes i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými, a zjevil jsi je maličkým.

26 Ano, Otče: tak se ti zalíbilo.

27 Všechno je mi dáno od mého Otce; a nikdo nezná Syna než Otec, ani Otce nezná nikdo než Syn – a ten, komu by to Syn chtěl zjevit.

28 Pojdte ke mně, všichni, kdo se namáháte a jste obtíženi břemeny, a já vám dám odpočinout.

29 Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším.

30 Vždyť mé jho netlačí a břemeno netíží.“

Sestry a bratři, vidím to jako dneska, nebylo nám víc než 6, 7 let, stáli jsme na rozhraní ulic, přímo pod tlampačem místního rozhlasu, který před pravidelným hlášením vyhrával nejspíš nějakou dechovku nebo Pilarku či Neckáře. Držela se mě v podpaží a bylo to náramně slavnostní. Bodejť ne, hráli jsme si se sousedovic Máňou na svatbu. Ostatní děti nám jako přáli všechno nejlepší a potom se na melodii burácející z tlampače tancovalo.

Celé to trvalo nanejvýš pár minut, neboť veselku vzápětí ukončil strohý úřední hlas, který nejspíš oznamoval, že do vesnice přijede pojízdná výkupna králíčích kožek nebo že je nezbytně třeba udržovat pořádek na obecní skládce popela.

Místní rozhlas byl nám dětem zdrojem inspirace i tehdy, kdy z něj namísto dechovky nebo Yvety Simonové zněly naopak ponuré zvuky kostelních zvonů. To se stávalo, když někdo v obci zemřel. Dobrý důvod, abychom si pro změnu zase zahráli na funus.

Myslím, že dneska už si děti na svatbu ani pohřeb moc nehrají. Oba obřady už dávno nezastávají roli významného předělu v životě komunity a často se bez nich lidé obejdou docela.

To v biblické době byl „svět ještě v pořádku“, jak s oblibou říkají konzervativně zaměřeni lidé. Svatba byla svatba a pohřeb byl pohřeb. A děti nekoukaly do tabletů či mobilů na nekonečné seriály, ale pěkně si hrály. Třeba právě na svatbu nebo na pohřeb. Nic zajímavějšího kolem sebe ostatně tenkrát ani neviděli.

V dnešním čtení z Matoušova evangelia Ježíš na tohle téma prohodí pár slov. Zmiňuje děti, které sedí na tržišti a pokřikují na své vrstevníky: „Hráli jsme vám, a vy jste netancovali; naříkali jsme, a vy jste nelomili rukama.“

O čem to mluví? No právě o dětech, co si chtějí hrát jednou na svatbu a jindy na pohřeb. Jednou předvádějí svatební kapelu a chtějí, aby ostatní začali vesele tancovat, podruhé zas naříkají jako při pohřbu a očekávají, že se ostatní k nařikání přidají.

Prostě děti jak je sami známe. Končí to obvykle lítostivým stěžováním si: „Mami, oni si se mnou

nechtějí hrát!“ No bodejť by chtěli, reaguje na to obvykle rodič, bodejť by chtěli, když jim pořád dokola prikazuješ, co mají dělat a koho mají zrovna předvádět! Takovéhle sekýrování přestane brzy ty druhé bavit. Hra je hrou pouze pokud do ní každý vstupuje svobodně, z vlastního rozhodnutí, jinak je to prachobyčejný diktát a manipulace, které s hrou nemají moc společného.

Sestry a bratři, život je v jistém smyslu hra. Zejména ten který žijeme v dětském období, kdy dospíváme a stáváme se postupně takříkajíc zralými lidmi. Učíme se jednotlivým životním rolím, zkoušíme si je, nanečisto i načisto, pořád dokola, abychom si je osvojili a nemuseli se potom stále znovu rozhodovat, stále znovu přemýšlet nad tím, co děláme a vynalézat objevené.

Když už je člověk jednou dospělý, má své zaměstnání, případně svou vlastní rodinu, může si oddychnout, že má dětství a dospívání konečně za sebou. Dospělý člověk už si nemusí pořád dokola opakovat jednotlivé role ani donekonečna nacvičovat, jak se zachovat v jednotlivých situacích. Už si nemusí hrát, už jede takříkajíc na autopilota, protože způsob myšlení a návyky, které si vytvořil, má jednou provždy pevně zafixované.

Dospělost má bezpochyby spoustu výhod, jenže... Jenže také některé velmi vážné nevýhody. Například rigiditu neboli zatuhlost, zkrtnatělost, neohebnost a přísnost. Nemyslím teď na fyzickou kondičku, i když i ta s léty odchází, mám na mysli kondici mentální, duševní.

Prostě jak nám lidem přibývají léta, jednáme stále více podle navyklých způsobů, které jsme si za život vytvořili. Je to pochopitelné a také užitečné, usnadňuje nám to každodenní život, jsme díky tomu výkonní a nemusíme se stále vracet k něčemu, co už jsme dávno vyřešili. Nic proti tomu. Jenže...

Je zde ono jenže. Naše navyklé vnímání sama sebe a světa kolem, nás totiž může oslepit do té míry, že nejsme schopni postřehnout, jak se svět mění. Prostě žijeme, myslíme a jednáme jako bychom byli stále v době, kdy jsme zkušenosti teprve sbírali.

Proto také starší generace s oblibou poukazuje na to, jak je generace nastupující horší, než ta jejich, jak je svět vymknutý z kloubů a všechno je nakřivo.

Třeba obchodní řetězec Globus o těchto pocitech nás dospělých samozřejmě ví, proto také zvolil marketingový slogan „tady je svět ještě v pořádku“. Proto jsou v poslední době nejen u nás tolik slyšet politické strany nebo církve, kteří se dušují, že zachovávají svět stejný, jako byl včera a nejlépe především.

Nejinak tomu bylo i v Ježíšově době. Takoví farizeové, mravní elita společnosti, si předsevzali stejný úkol: nepřipustit novoty, které by nahloďovaly staré dobré pořádky. Nejprve byl pro ně podezřelou novotou Jan Křtitel, který žil v poušti coby asketický poustevník, nyní to je Ježíš, který se naopak pohybuje mezi lidmi a nic si neodpírá.

V jádru farizejského podezřívavého postoje vůči nim oběma nebylo nic jiného, než strach ze ztráty vlivu. Jako děti na tržišti, kteří jsou rozladění, že si s nimi ostatní nechtějí hrát podle jejich scénáře. Jako dospělí, kteří žehrají na mladou generaci, které nerozumějí. Mermomocí chtějí, aby ostatní hráli podle jejich not, aby svět zůstal nadále „v pořádku“, to znamená takový, jak jsou na něj zvyklí, jak se v něm naučili pohybovat.

Nezvyklé novoty farizeje všech dob děsí. Není divu, že Ježíše označili za „milovníka hodů a pitek“. Byl za tím zřejmý záměr. Podle jednoho paragrafu Mojžíšova zákona náležel za zločin „žroutství a pijanství“ trest smrti ukamenováním (Deuteronomium 21, 20 – 21). V zájmu uchování starých dobrých pořádků přijde vhod třeba i likvidace těch, kteří vidí věci jinak. Prostě jako děti: Nechcete si s námi hrát, jak chceme my? Tu máš! To máš za to!

Děti na tržišti, ke kterým Ježíš své odpůrce přirovnává, se snaží svými vrstevníky manipulovat, aby bylo po jejich, a když na to ti druzí nepřistoupí, jsou z toho frustrovaní. Už nejde o děti úplně malé, nejde o žádná nevinátka. Spíš to vypadá, že se leccos nepěkného přiučili od dospělých a chtějí nabyté zkušenosti uplatnit v jinak celkem nevinné hře.

To malé děti jsou na tom jinak. Ovládní druhých ještě neměli příležitost odkoukat. Jsou otevřenější a vnímavější. Alespoň tak o tom následně Ježíš mluví ve své modlitbě: „Velebím tě, Otče, Pane nebes a země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a rozumnými, a zjevil jsi je malým dětem.“

Jaké věci má na mysli? No zejména věc Božího království, že už není třeba čekat, až jednou přijde, jelikož už nastalo, je tu, a je to velká úleva a radost, když víme, že je nad námi Bůh nekonečně laskavý, trpělivý a shovívavý.

Už žádné škatulkování a kádrování, součástí Božího kralování se může stát docela každý, třeba pohrdaný celník nebo jakýkoli jiný hříšník. Právě s nimi Ježíš přátelsky sedával u jednoho stolu, což bylo slušným lidem okolo trnem v očích.

A Ježíšovi učedníci z toho byli nejprve určitě také perplex a v rozpacích, měli ale jednu výhodu, nestihli ještě zkostnatět natolik, jako jejich starší a váženější sousedé. Jakž takž si ještě uchovali mentalitu malých dětí, které nad vším novým dokážou žasnout. Proto byli pro novotu Božího království otevřenější, než mnohé osoby učenější a respektovanější.

Nutno dodat, že ne vždycky učedníci pochopili, v čem novota spočívá. Jednou se třeba pohádali o to, kdo z nich v tomhle novém království bude zastávat přední posty. Na to jim Ježíš řekl známá slova: „Jestliže se nezměníte a nebudete jako malé děti, Boží království vám zůstane uzavřeno“ (Matouš 18, 3).

V životě jde hlavně o to zůstat malými dětmi, které ještě dokážou žasnout nad novými věcmi, které se umějí radovat z maličkostí a být za ně vděčné, které vnímají život jako jedno velké dobrodružství objevování, jako prostor naplněný pečující láskou.

Boží království se odehrává všude tam, kde se najdou lidé vzdorující sebestředné zatuhlosti, kde se najdou lidé, kteří si uchovali schopnost vcítění, schopnost žasnout, schopnost radovat se, schopnost být vděční.

PeČ

SPCH 9. 7. 2023

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Síť víry](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj Baptisté - Síť víry](#)